
HYVÄKSYTYT TEKSTIT

P8_TA(2016)0045

Kadonneiden kirjankustantajien tapaus Hongkongissa

Euroopan parlamentin päätöslauselma 4. helmikuuta 2016 kadonneiden kirjankustantajien tapauksesta Hongkongissa (2016/2558(RSP))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Kiinan tilanteesta, erityisesti 16. joulukuuta 2015 antamansa päätöslauselman EU:n ja Kiinan suhteista¹ ja 13. maaliskuuta 2014 antamansa päätöslauselman EU:n painopisteistä YK:n ihmisoikeusneuvoston 25. istunnossa²,
- ottaa huomioon Euroopan ulkosuhdehallinnon (EUH) tiedottajan 7. tammikuuta 2016 antaman julkilausuman Hongkongissa sijaitsevaa Mighty Current -kirjankustantamoa lähellä olevien henkilöiden katoamisesta,
- ottaa huomioon EUH:n 29. tammikuuta 2016 antaman julkilausuman EU:n huolestumisesta Kiinan ihmisoikeustilanteesta,
- ottaa huomioon komission huhtikuussa 2015 julkaiseman vuosittaisen kertomuksen Hongkongin erityishallintoalueella tapahtuneesta kehityksestä vuonna 2014,
- ottaa huomioon, että EU ja Kiina solmivat diplomaattisuhteet 6. toukokuuta 1975,
- ottaa huomioon EU:n ja Kiinan strategisen kumppanuuden, joka käynnistettiin vuonna 2003,
- ottaa huomioon vuoteen 2020 ulottuvan EU:n ja Kiinan strategisen yhteistyöohjelman, josta sovittiin 21. marraskuuta 2013,
- ottaa huomioon uudesta kumppanuus- ja yhteistyösopimuksesta käydyt neuvottelut, jotka on keskeytetty,
- ottaa huomioon, että Kiinan kansankongressin pysyvä komitea hyväksyi 1. heinäkuuta 2015 uuden kansallista turvallisuutta koskevan lain ja että 5. toukokuuta 2015 julkaistiin toinen luonnos uudeksi ulkomaisia kansalaisjärjestöjä koskevaksi hallintolaiksi,

---

¹ Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2015)0458.

² Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2014)0252.

- ottaa huomioon EU:n ja Kiinan ihmisoikeusvuoropuhelun, joka käynnistettiin vuonna 1995 ja jonka 34. kierros käytiin Pekingissä 30. marraskuuta–1. joulukuuta 2015,
  - ottaa huomioon 16. joulukuuta 1966 tehdyn kansalaisyhteistyä ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen,
  - ottaa huomioon vuonna 1948 annetun ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen,
  - ottaa huomioon Yhdistyneiden kansakuntien ihmisoikeuskomitean 107. istunnossa (11.–28. maaliskuuta 2013) hyväksytyt päätelmät Hongkongia (Kiina) koskevasta kolmannelta säännöllisestä raportista,
  - ottaa huomioon kidutuksen vastaisen YK:n komitean 2.–3. joulukuuta 2015 pidetyssä 1391. ja 1392. kokouksessa hyväksytyt päätelmät Kiinaa koskevasta viidennestä säännöllisestä raportista,
  - ottaa huomioon Kiinan kansantasavallan erityishallintoalueen Hongkongin perustuslain (Basic Law) ja erityisesti sen henkilökohtaisia vapauksia ja lehdistönvapautta koskevat artikkelit sekä Hongkongin Bill of Rights -asetuksen,
  - ottaa huomioon työjärjestyksen 135 artiklan 5 kohdan ja 123 artiklan 4 kohdan,
- A. ottaa huomioon, että viimeksi kuluneiden neljän kuukauden aikana viisi Mighty Current -kustantamo ja sen kirjakauppa lähellä olevaa kirjakauppiasta (Lui Bo, Gui Minhai, Zhang Zhiping, Lin Rongji ja Lee Po), joista neljä on asuu vakituisesti Hongkongissa ja yksi muualla ja jotka myivät Kiinan kansantasavaltaa arvostelevia kirjallisia teoksia, on kadonnut salaperäisissä olosuhteissa; ottaa huomioon, että heistä kaksi on EU:n kansalaisia – Gui Minhai on Ruotsin kansalainen ja Lee Po Yhdistyneen kuningaskunnan kansalainen; ottaa huomioon, että tammikuussa 2016 saatiin varmistus siitä, että kummatkin EU:n kansalaiset ovat Manner-Kiinassa ja muiden kolmen oletetaan myös olevan siellä; ottaa huomioon, että Lee Po sai tavata vaimonsa 23. tammikuuta 2016 Manner-Kiinassa olevassa tarkemmin määrittelemättömässä paikassa; ottaa huomioon, että jatkuva epätietoisuus kyseisten henkilöiden hyvinvoinnista ja olinpaikasta on äärimmäisen huolestuttavaa;
- B. ottaa huomioon, että tiedotusvälineissä on ollut vakuuttavia väitteitä siitä, että Manner-Kiinan viranomaiset ovat kaapanneet kyseiset viisi kirjakauppiasta ja että myös lainsäätäjät, ihmisoikeusjärjestöt ja monet kansalaiset ovat olleet asiasta huolissaan; ottaa erityisesti huomioon, että Lee Po kaapattiin Hongkongista ja Gui Minhai katosi kodistaan Thaimaasta;
- C. ottaa huomioon, että 10. tammikuuta 2016 Hongkongissa tuhansia mielenosoittajia kerääntyi kaduille vaatimaan kaupungin hallinnolta selitystä viiden kirjakauppiaan katoamisesta; ottaa huomioon, että mainittuja katoamisia edelsi vuosina 2013 ja 2014 useita väkivaltaisia hyökkäyksiä Kiinan kansantasavaltaa arvostelleita hongkongilaisia toimittajia vastaan;
- D. ottaa huomioon, että Hongkongissa vallitsee sanan-, ilmaisun- ja julkaisemisen vapaus, joita myös suojellaan; ottaa huomioon, että kaikenlaisen Kiinan johtoa arvostelevan aineiston julkaiseminen on Hongkongissa laillista mutta kiellettyä Manner-Kiinassa; ottaa huomioon, että yksi maa, kaksi järjestelmää -periaate takaa Hongkongille tällaisia vapauksia, jotka on kirjattu Basic Law'n 27 artiklaan, koskevan riippumattomuuden Pekingistä;

- E. ottaa huomioon, että on julkaistu paljastuksia siitä, että 14 kustantajaa ja 21 julkaisua Hongkongissa on määritelty kohteiksi Kiinan kommunistisen puolueen huhtikuussa 2015 päivätyssä asiakirjassa ja että asiakirjan mukaan strategiana on tuhota kielletyt kirjat niiden lähteillä Hongkongissa ja Macaossa; ottaa huomioon, että kostotoimien pelko on saanut Hongkongin eräät kirjakauppiat poistamaan Kiinaa arvostelevat kirjat hyllyistä;
- F. toteaa, että Manner-Kiinan hallitus rajoittaa ankarasti ja kriminalisoi ilmaisunvapautta varsinkin sensuurin avulla; toteaa, että Kiinan internetin harmaa palomuri antaa hallitukselle mahdollisuuden sensuroida kaikkea tietoa, joka ei ole poliittisesti hyväksyttävää; ottaa huomioon, että Kiina rajoittaa ilmaisunvapautta ankarasti ja että Kiinaa arvostelevien kirjojen suosiota mannerkiinalaisten lukijoiden parissa pidetään uhkana yhteiskunnan vakaudelle;
- G. toteaa, että 17. tammikuuta 2016 Gui Minhai antoi Manner-Kiinassa lausunnon tiedotusvälineille väittäen matkustaneensa Manner-Kiinaan vapaaehtoisesti ja myöntäen aiemman rattijuoppoustuomionsa, mikä näyttää olleen pakotettu tunnustus;
- H. ottaa huomioon, että Ruotsin ja Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset ovat pyytäneet Kiinan viranomaisten varauksetonta tukea Ruotsin ja Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisten ja muiden ”kadonneiden” henkilöiden oikeuksien suojelemiseksi;
- I. ottaa huomioon, että kidutuksen vastainen YK:n komitea on ilmoittanut olevansa erittäin huolissaan useista lähteistä saaduista yhtäpitävistä raporteista, joissa kerrotaan jatkuvasta laittomasta vankien säilyttämisestä salaisissa ja epävirallisissa pidätyspaikoissa, joita kutsutaan nimellä mustat tyrmät; ottaa huomioon, että kyseinen komitea on ilmaissut olevansa erittäin huolissaan myös toistuvista raportista, joiden mukaan kidutus ja huono kohtelu ovat edelleen syvään juurtuneita rikosoikeusjärjestelmässä, joka nojaa liiallisesti tunnustuksiin tuomioiden perusteina;
- J. toteaa, että Kiina on virallisesti ja muodollisesti hyväksynyt ihmisoikeuksien yleismaailmallisuuden ja on viimeisten kolmen vuosikymmenen aikana valinnut kansainvälisen ihmisoikeuksia koskevan kehyksen allekirjoittamalla useita ihmisoikeussopimuksia ja liittynyt siten kansainväliseen ihmisoikeuksia koskevaan oikeudelliseen ja institutionaaliseen kehykseen;
- K. ottaa huomioon, että Basic Law'n, joka käytännössä on Hongkongin perustuslaki, 27 artiklassa taataan sananvapaus, lehdistön- ja julkaisemisen vapaus, kokoontumis- ja yhdistymisvapaus sekä kulkueiden ja mielenosoitusten järjestämisen vapaus; ottaa huomioon, että Basic Law, jonka Kiina ja Yhdistynyt kuningaskunta keskenään neuvottelivat, takaa nämä oikeudet 50 vuoden ajaksi vuoteen 2047 asti;
- L. ottaa huomioon, että 29. kesäkuuta 2015 pidetyssä EU:n ja Kiinan 17. huippukokouksessa nostettiin kahdenväliset suhteet uudelle tasolle ja että ihmisoikeuksia ja demokratiaa koskevassa strategiakehyksessään EU lupaa asettaa ihmisoikeudet keskiöön suhteissaan kaikkiin kolmansiin maihin, strategiset kumppanit mukaan lukien;
- M. ottaa huomioon, että EU ja Kiina ovat käyneet ihmisoikeusvuoropuhelua vuodesta 1995 ja että molemmat osapuolet pitävät ihmisoikeuksia tärkeänä osana kahdenvälisiä suhteitaan;

- N. ottaa huomioon, että Hongkongin journalistiliiton 21. vuosittaisen raportin (heinäkuu 2014) mukaan vuosi 2014 oli Hongkongissa lehdistönvapauden synkin vuosi vuosikymmeniin; toteaa, että eräitä toimittajia vastaan on hyökätty fyysisesti tai heitä on erotettu, kun taas muita kriittisiä mielipiteitä esittäneitä on siirretty työhön vähemmän aroille alueille;
1. on erittäin huolissaan siitä, että viiden kadonneen kirjakauppiaan olinpaikasta ja hyvinvoinnista ei ole tietoa; kehottaa välittömästi julkaisemaan yksityiskohtaiset tiedot Lee Pon ja Gui Minhain olinpaikasta ja hyvinvoinnista ja päästämään heidän nopeasti ja turvallisesti vapaiksi sekä antamaan heille oikeuden viestintään; kehottaa välittömästi vapauttamaan kaikki muut henkilöt, jotka on mielivaltaisesti pidätetty siksi, että he ovat harjoittaneet Hongkongissa oikeuttaan ilmaisunvapauteen ja julkaisemisvapauteen, mukaan lukien kolme muuta kirjakauppiasta;
  2. kehottaa Kiinan hallitusta välittömästi antamaan tietoja kadonneista kirjakauppiasta ja käynnistämään välittömästi asiaa koskevan osallistavan ja avoimen vuoropuhelun ja viestinnän Manner-Kiinan ja Hongkongin viranomaisien välillä; pitää myönteisinä Lee Pon viestiä ja tapaamista puolisonsa kanssa;
  3. kehottaa Kiinan, Hongkongin ja Thaimaan toimivaltaisia viranomaisia tutkimaan ja selvittämään katoamisten olosuhteet ja noudattamaan siinä oikeusvaltion periaatetta sekä mahdollisuuksien mukaan avustamaan kustantajien turvallisessa kotiinpaluussa;
  4. on huolissaan väitteistä, joiden mukaan Manner-Kiinan lainvalvontaviranomaiset operoivat Hongkongissa; muistuttaa, että Manner-Kiinan lainvalvontaviranomaisten mahdollinen toiminta Hongkongissa olisi Basic Law'n vastaista; katsoo, että se ei olisi yksi maa, kaksi järjestelmää -periaatteen mukaista; kehottaa Kiinaa kunnioittamaan Hongkongille Basic Law'ssa annettuja itsehallinnon takeita;
  5. tuomitsee jyrkästi kaikki ihmisoikeuksien loukkaukset, erityisesti mielivaltaiset pidätykset, poikkeukselliset luovutukset, pakotetut tunnustukset, salaisen säilöönoton, eristettynä pitämisen ja julkaisemis- ja ilmaisuvapauden loukkaukset; muistuttaa, että kirjankustantajien, toimittajien ja bloggaajien riippumattomuus on turvattava; kehottaa välittömästi lopettamaan ihmisoikeuksien loukkaamisen ja poliittisen uhkailun;
  6. tuomitsee ilmaisunvapauden rajoittamisen ja kriminalisoinnin ja pitää valitettavana ilmaisunvapauden rajoitusten kiristämistä; kehottaa Kiinan hallitusta lopettamaan vapaan tiedonkulun estämisen, kuten internetin käytön rajoittamisen;
  7. pitää valitettavana, että Kiinan esitys ulkomaisia kansalaisjärjestöjä koskevaksi hallintolaiksi aiotaan hyväksyä piakkoin, koska se nykymuodossaan haittaisi vakavasti Kiinan kansalaisyhteiskunnan toimintaa ja rajoittaisi tuntuvasti yhdistymis- ja ilmaisunvapautta Kiinassa; toteaa, että tähän sisältyisi se, että merentakaisia kansalaisjärjestöjä, jotka eivät ole rekisteröityneet Kiinan yleisen turvallisuuden ministeriössä tai maakuntien yleisen turvallisuuden virastoissa, kielletäisiin rahoittamasta Kiinan kansalaisia tai järjestöjä ja että kiinalaisryhmiltä kielletäisiin aktivismi tällaisten rekisteröitymättömien merentakaisen kansalaisjärjestöjen puolesta tai luvalla ja kielto koskisi myös Hongkongin ja Macaon kansalaisjärjestöjä; kehottaa Kiinan viranomaisia muuttamaan lakiesitystä tuntuvasti, jotta se voidaan saattaa kansainvälisten ihmisoikeusnormien, joihin kuuluvat Kiinan kansantasavallan tekemät kansainväliset sitoumukset, mukaiseksi;

8. on huolissaan uudesta kyberturvallisuutta koskevasta lakiesityksestä, joka voimistaisi verkkosensuuria ja -valvontaa ja vakiinnuttaisi nämä käytännöt, ja on huolissaan myös kansallista turvallisuutta koskevasta laista ja terrorismin vastaisen lain luonnoksesta; ottaa huomioon, että Kiinan uudistusmieliset asianajajat ja kansalaisoikeusaktivistit pelkäävät kyseisten lakien rajoittavan entisestään ilmaisunvapautta ja voimistavan itsesensuuria;
9. katsoo, että vahvojen ja jatkuvien EU:n ja Kiinan suhteiden on tarjottava tehokas foorumi kypsälle, merkitykselliselle ja avoimelle ihmisoikeusvuoropuhelulle, joka perustuu keskinäiseen kunnioitukseen;
10. korostaa, että EU on sitoutunut demokratian lujittamiseen Hongkongissa, mukaan lukien oikeusvaltioperiaate, oikeuslaitoksen riippumattomuus, perusvapaudet ja -oikeudet, avoimuus sekä tiedon- ja ilmaisunvapaus;
11. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, Kiinan kansantasavallan hallitukselle ja parlamentille sekä Hongkongin erityishallintoalueen ylimmän toimeenpanovallan käyttäjälle ja lainsäädäntöneuvostolle.